

ÎNCHEIERE

28 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând cererea reprezentantului reclamantei Svetlana Balmuș, avocatului Natalia Moloșag, cu privire la strămutarea la altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău a cauzei de contencios administrativ intentate la contestația depusă de Svetlana Balmuș împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, președintelui interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, Anatol Pahopol și Inspecției judiciare de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, persoane terțe inspectorii judiciari Ioana Chironet, Valentin Verejan, Iurie Perevoznic, Valentin Roșca, Tatiana Craiu și Natalia Paustovscaia cu privire la contestarea actelor administrative,

constată:

La 16 septembrie 2020, Svetlana Balmuș și reprezentantul acesteia, avocatul Natalia Moloșag au depus la Curtea de Apel Chișinău cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, președintelui interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, Anatol Pahopol și Inspecției judiciare de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, persoane terțe inspectorii judiciari Ioana Chironet, Valentin Verejan, Iurie Perevoznic, Valentin Roșca, Tatiana Craiu și Natalia Paustovscaia, prin care a solicitat:

- constatarea prezenței elementelor discriminatori și defăimătoare în Actul final de control pe marginea verificării activității organizatorice efectuate la Curtea de Apel Chișinău din data de 03-10 septembrie 2019, care-i aduc atingere onoarei, demnității și reputației profesionale;
- constatarea în activitatea Inspecției judiciare efectuată în cadrul Curții de Apel Chișinău și reflectată în Actul final de control din data de 03-10 septembrie 2019 a încălcării principiului legalității, cercetării din oficiu, egalității în tratament, bunei credințe, imparțialității, eficienței, proporționalității și securității raporturilor juridice;
- obligarea Consiliului Superior al Magistraturii și Inspecției judiciare să modifice, prin excluderea din partea constatatoare a paginilor 39-49 a Actului final de control a expunerilor discriminatorii, defăimătoare, care aduc atingere onoarei, demnității și reputației profesionale a Svetlanei Balmuș;
- modificarea hotărârii CSM nr. 112/10 din 26 mai 2020 cu privire la Actul final de control pe marginea verificării activității organizatorice efectuate la

Curtea de Apel Chișinău în partea ce aduce atingere onoarei, demnității și reputației profesionale a Svetlanei Balmuș;

- obligarea Consiliului Superior al Magistraturii să recunoască public activitatea defectuoasă a Inspecției judiciare în procesul efectuării și întocmirii Actului final de control din 03-10 septembrie 2019 din cadrul Curții de Apel Chișinău și prezentarea scuzelor Svetlanei Balmuș;
- anularea în tot a răspunsului nr. 1963 m/i din 14 august 2020, ca fiind act administrativ defavorabil ilegal, emis cu încălcarea competenței și procedurii administrative.

La 07 octombrie 2020, reprezentantul Svetlanei Balmuș, avocatul Natalia Moloșag, a depus la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice, cerere ce nu corespunde cerințelor față de documentul electronic, prin care solicită strămutarea cauzei la altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău.

Argumentele cererii, în esență, se rezumă la faptul că reclamanta Svetlana Balmuș mai mult de 4 ani a deținut funcția de judecător al Curții de Apel Chișinău, iar obiectul prezentei acțiuni îl constituie rezultatele controlului activității acesteia ca judecător al Colegiului penal al Curții de apel Chișinău.

Mai mult ca atât, prezenta acțiune vizează nemijlocit și presupusele acțiuni de imixtiune ale fostului președinte al Curții de Apel Chișinău, Ion Pleșca, în activitatea Inspecției judiciare în cadrul efectuării acestui control.

În opinia avocatului Natalia Moloșag, acest fapt are un caracter important, deoarece prezenta speță se examinează în procedura contenciosului administrativ, iar fostul președinte al Curții de Apel Chișinău, Ion Pleșca, în temeiul Codului administrativ și Legii privind organizarea judecătorească a format complete de judecători specializate pentru judecarea acestei categorii de dosare.

Astfel, membrii completului de judecată desemnați să judece prezenta cauză s-au aflat în relații de colegialitate și raporturi de muncă cu fostul președinte al Curții de Apel Chișinău, Ion Pleșca.

Dealtfel, reclamanta Svetlana Balmuș la fel s-a aflat în raporturi de colegialitate cu membrii completului de judecată desemnat să judece prezenta cauză.

În atare circumstanțe, avocatul Natalia Moloșag a conchis că examinarea cauzei Svetlanei Balmuș de către foștii colegi, care au fost în subordinea ex-președintelui Curții de Apel Chișinău, Ion Pleșca, afectează garanțiile unui proces echitabil.

Examinând temeiurile invocate de avocatul Natalia Moloșag privind existența presupuselor circumstanțe ce ar afecta imparțialitatea judecătorilor Curții de Apel Chișinău și ar genera necesitatea strămutării cauzei la o altă instanță egală în grad, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată netemeinicia acestora și necesitatea respingerii cererii de strămutare a cauzei, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 189 alin. (1) din Codul de procedură civilă, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

În corespundere cu art. 191 alin. (3) din Codul de procedură civilă, Curtea de

apel Chișinău soluționează în primă instanță acțiunile în contencios administrativ împotriva hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii, ale Consiliului Superior al Procurorilor, precum și acțiunile în contencios administrativ atribuite în competența sa prin Codul electoral.

Articolul 198 din Codul administrativ enumeră exhaustiv la alin. (3) temeiurile strămutării unei cauze în contencios administrativ de la o instanță la alta. Așa, conform acestei norme, instanța ierarhic superioară decide, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs, strămutarea acțiunii în contencios administrativ la o altă instanță de judecată dacă instanța competentă nu poate adopta o hotărâre:

a) când, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători ori din alte motive întemeiate, substituirea judecătorilor devine imposibilă;

b) când, din cauza unor circumstanțe excepționale, nu poate funcționa o perioadă îndelungată.

Colegiul consideră neîntemeiat și lipsit de suport argumentul că nepărtinirea judecătorilor Curții de Apel Chișinău ar putea fi știrbită de calitatea reclamantei, care a fost în relații de colegialitate cu aceștia. Or, prin prisma normei imperative de la art. 198 alin. (3) lit. a) din Codul administrativ, dosarul poate fi strămutat la o altă instanță egală în grad dacă este imposibilă formarea unui complet de judecată care să examineze cauza, din motivul recuzării sau abținerii unui sau mai multor judecători.

În acest sens, Colegiul consideră oportun de a învedera că potrivit art. 2.5 din Principiile de la Bangalore, judecătorul se va abține să soluționeze orice dosar pe care constată că nu îl va putea judeca într-o manieră imparțială sau în care unui observator rezonabil i s-ar putea părea că judecătorul nu este capabil să judece imparțial. Printre astfel de cazuri, fără însă ca înșiruirea să fie completă, se numără următoarele: cazul în care judecătorul are o predispoziție sau o prejudecată efectivă cu privire la una dintre părți sau în care judecătorul cunoaște personal fapte relevante pentru proces; cazul în care, anterior, judecătorul a avut calitatea de avocat sau a fost audiat ca martor în acel dosar; cazul în care judecătorul sau un membru al familiei sale are un interes economic în rezultatul procesului.

Pentru a se pronunța asupra netemeinicii cererii de strămutare, Colegiul opinează imperioasă analiza celor invocate prin prisma jurisprudenței relevante a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Așa, este de remarcat că, în jurisprudența sa constată, Curtea face distincție între o abordare subiectivă, adică încercarea de a constata convingerea personală sau interesul unui judecător într-o anumită cauză, și o abordare obiectivă, adică determinarea dacă el a oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în acest sens (a se vedea *Piersack v. Belgium*, din 1 octombrie 1982 și *Grievs v. the United Kingdom*).

În ceea ce privește al doilea test, atunci când testul se aplică unui complet de judecători, aceasta înseamnă că este necesar de a stabili dacă, pe lângă comportamentul personal al oricărui dintre membrii aceluși complet, există fapte care pot fi stabilite și care pot trezi dubii în ceea ce privește imparțialitatea. În această privință, chiar aparențele pot avea o anumită importanță (a se vedea *Tocono și Profesorii Prometeiști c. Moldovei*, *Castillo Algar v. Spain* și *Morel v. France*). Atunci când se hotărăște dacă într-o anumită cauză există motive

legitime de a bănuși că un complet nu este imparțial, punctul de vedere al celor care pretind că acesta nu este imparțial este important, dar nu decisiv. Ceea ce este decisiv este dacă această bănușială poate fi obiectiv justificată (a se vedea *Ferrantelli and Santangelo v. Italy* și *Wettstein v. Switzerland*).

În cauza *Micallef împotriva Maltei*, Curtea a constatat că imparțialitatea trebuie evaluată potrivit unui demers subiectiv, ținându-se seama de convingerea personală și comportamentul judecătorului, adică dacă acesta a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale în cauză și unui demers obiectiv, care constă în a stabili dacă instanța a oferit, în special prin compunerea sa, suficiente garanții pentru a exclude orice îndoială legitimă cu privire la imparțialitatea sa.

Raportând aserțiunile expuse supra condițiilor din speță și argumentelor formulate în susținerea solicitării de a strămuta cauza, Colegiul constată din lucrările dosarului că niciunul din judecătorii ce fac parte din membrii completului Curții de Apel Chișinău căruia i-a fost repartizată prezenta cauză spre examinare nu a demonstrat părtinire sau prejudecăți personale. Mai mult ca atât, aceștia au oferit garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială în privința imparțialității lor.

Una din garanțiile de imparțialitate este publicitatea atât a procesului de constituire a completelor de judecată, care este plasată pe pagina web a Curții de Apel Chișinău, cât și a desfășurării procesului de judecată, cu respectarea drepturilor unui proces echitabil, *inter alia* dreptul de a recuza judecători sau după caz de a se abține de la judecată.

În speță, însă, participanții la proces nu au recuzat vreun judecător care participă la examinarea prezentei cauze, precum și nu s-a admis vreo declarație de abținere de la judecată.

Prin urmare, Colegiul constată că autorul declarației de imparțialitate a judecătorilor Curții de Apel Chișinău la judecarea prezentei cauzei, avocatul Natalia Moloșag, nu a justificat obiectiv punctul său de vedere referitor la pretinsa imparțialitate.

În această ordine de idei, motivele formulate și invocate de către avocatul Natalia Moloșag întru susținerea cererii de strămutare a cauzei nu pot fi încadrate în niciun temei prevăzut la art. 198 alin. (3) din Codul administrativ, fapt ce impune necesitatea respingerii cererii, ca fiind neîntemeiată.

Cu titlu subsecvent, Colegiul remarcă alt motiv de netemeinicie a cererii cu privire la strămutarea cauzei, care rezultă din prevederile imperative ale art. 191 alin. (3) din Codul administrativ.

În acest sens urmează a fi reiterat că revendicările formulate în prezenta acțiune sunt înaintate primordial împotriva Consiliului Superior al Magistraturii și rezidă din activitatea administrativă a acestuia. Așa, prin prisma art. 191 alin. (3) din Codul administrativ, Curtea de Apel Chișinău deține competență exclusivă, care nu poate fi transmisă altor instanțe, la soluționarea în primă instanță a cauzelor în contencios administrativ înaintate împotriva acțiunilor Consiliului Superior al Magistraturii.

La acest aspect sunt imperioase și prevederile art. 197 din Codul administrativ, care garantează că nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.

Respectiv, Colegiul învederează că nu este în drept de a substitui voința

imperativă a legislatorului, materializată în conținutul normelor de procedură administrativă, în vederea satisfacerii unei cereri lipsite de temeinicie, din motivul înțelegerii greșite de către solicitant a prevederilor legale.

Din considerentele expuse supra și întru respectarea unui proces echitabil înfăptuit de către un tribunal investit de lege, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia respingerii cererii reprezentantului reclamantei Svetlana Balmuș, avocatului Natalia Moloșag, cu privire la strămutarea cauzei la altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău.

Conform 191 alin. (3), 197, 198 alin. (3) și 230 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se respinge cererea reprezentantului reclamantei Svetlana Balmuș, avocatului Natalia Moloșag, cu privire la strămutarea la altă instanță egală în grad cu Curtea de Apel Chișinău a cauzei de contencios administrativ intentate la contestația depusă de Svetlana Balmuș împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, președintelui interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, Anatol Pahopol și Inspecției judiciare de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, persoane terțe inspectorii judiciari Ioana Chironet, Valentin Verejan, Iurie Perevoznic, Valentin Roșca, Tatiana Craiu și Natalia Paustovscaia cu privire la contestarea actelor administrative,

Cauza de contencios administrativ intentată la contestația depusă de Svetlana Balmuș împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, președintelui interimar al Consiliului Superior al Magistraturii, Anatol Pahopol și Inspecției judiciare de pe lângă Consiliul Superior al Magistraturii, persoane terțe inspectorii judiciari Ioana Chironet, Valentin Verejan, Iurie Perevoznic, Valentin Roșca, Tatiana Craiu și Natalia Paustovscaia cu privire la contestarea actelor administrative se restituie Curții de Apel Chișinău, care este competentă să examineze în prima instanță prezenta acțiune.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh